

Kåfjord kommune

Åpen konkurranse om totalentreprise

Ombygging av kultursenteret i Olderdalen

4. KONTRAKTBESTEMMELSER

Mai 2022

KONTRAKT _____

TOTALENTREPRISE NS 8407

MELLOM

KÅFJORD KOMMUNE

OG

.....

[valgte totalentreprenør]

Om oppføring av

Ombygging av kultursenteret i Olderdalen

For kommunen:

For totalentreprenør:

Tid og sted: _____

Tid og sted: _____

Navn og tittel: _____

Navn og tittel: _____

Signatur: _____

Signatur: _____

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	GENERELT	5
2.	BYGGHERRE OG MEDHJELPERE	5
3.	KONTRAKTENS DOKUMENTER	5
4.	GENERELLE BESTEMMELSER.....	6
4.1	Roller	6
4.2	Byggemøter og byggherremøter (NS 8407 pkt. 4.2)	6
4.3	Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt. 4.3)	6
4.4	Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt. 7).....	6
5.	PARTENES REPRESENTANTER (NS 8407 PKT. 9)	6
6.	KONTRAKTSMEDHJELPERE (NS 8407 PKT. 10)	7
6.1	Plikter.....	7
6.2	Sanksjoner.....	7
7.	TILTRANSPORT AV ENTREPRENØRER (NS 8407 PKT. 12.1, 12.2 OG 12.3).....	8
8.	KVALITETSSIKRING (NS 8407 PKT. 15).....	8
9.	FORHOLD PÅ BYGGEPLASSEN (NS 8407 PKT. 18)	8
9.1	Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	8
9.2	Adgangskontroll.....	9
9.3	Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping	9
9.4	Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog	10
9.5	Ytre miljø - miljøskadelige stoffer, avfallsregnskap, avfallshåndtering	10
9.6	Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje	10
9.7	Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 pkt. 18.3)	11
10.	BYGGHERRENS RETT TIL Å FØRE KONTROLL (NS 8407 PKT. 20.2).....	11
10.1	Innsynsrett.....	11
11.	PRØVEDRIFT (NS 8407 PKT. 38.2).....	11
11.1	Prøvedrift	11
11.1.1	Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktarbeidet i bruk.	11
11.1.2	Risikoen for kontraktarbeidet går over på byggherren, jf. NS 8407 pkt. 19.1.	11
11.2	Justering av prøvedriftsperiodens lengde.....	12
11.3	Overtakelse	12
12.	SPEIELLE KONTRAKTBESTEMMELSER (TILLEGG TIL NS 8407)	12
12.1	Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak (NS 8407 pkt. 16.3)	12
12.2	Etiske krav (tillegg til NS 8407 kap. 18)	12

12.3	Ansattes rettigheter - ILOs kjernekonvensjoner	13
12.4	Oppfølging	13
12.5	Brudd og ansvar for løsninger.....	13
12.6	Lærlingeklausul (tillegg til NS 8407)	13

1. GENERELT

Som generelle kontraktbestemmelser gjelder NS 8407:2011 for totalentrepriser med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor.

Innenfor hver del av kontraktbestemmelsene i det følgende er presiseringer og endringer til NS 8407 angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

2. BYGGHERRE OG MEDHJELPERE

Eier:	Kåfjord kommune
Byggherre/Oppdragsgiver:	Kåfjord kommune, Drift og Utvikling
Telefon:	77719200
Fakturaadresse:	Kåfjord kommune, postboks 145-G, 9189 Skjervøy
Prosjektledelse:	Frank Haugseth
Telefon:	77 71 90 00 \92050432
Postadresse:	Kåfjord kommune, Øverveien 2, 9146 Olderdalen
E-post:	frank.haugseth@kafjord.kommune.no
Besøksadresse:	Øverveien 2, 9146 Olderdalen
Skissetegninger:	AR-ing AS
Postadresse:	Postboks 112, 9189 Skjervøy
E-post:	roald@ar-ing.no
Telefon:	77 77 72 70
Totalentrepriseforespørsel:	AR-Ing AS
Postadresse:	Postboks 112, 9189 Skjervøy
Kontoradresse:	Strandveien 46, Skjervøy
E-post:	roald@ar-ing.no
Telefon:	958 03 451

3. KONTRAKTENS DOKUMENTER

Følgende dokumenter inngår i kontrakten:

- a) Dette kontraktdokumentet.

- b) Referat, godkjent av begge parter, fra oppklarende drøftelser eller forhandlinger avholdt etter at tilbudet ble inngitt.
- c) Totalentreprenørens tilbud.
- d) Referat fra tilbudsbefering.
- e) Spørsmål og svar i forbindelse med konkurransegrunnlaget.
- f) Konkurransegrunnlaget med alle vedlegg.
- g) NS 8407.

4. GENERELLE BESTEMMELSER

4.1 Roller

Kåfjord kommune er byggherre. Kultursenterets ansatte og brukere regnes som tredjepart i relasjon til denne kontrakten.

4.2 Byggemøter og byggherremøter (NS 8407 pkt. 4.2)

Byggemøter skal avholdes minimum hver 14. dag med mindre annet avtales av partene underveis.

Referat fra byggherremøter føres av byggherren eller den han utpeker.

4.3 Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt. 4.3)

Byggherren skal innkalles til prosjekterings- og underentreprenørmøter (herunder byggemøter, fremdriftsmøter, mv.), og skal ha anledning til å delta på møtene. Totalentreprenøren fører referat fra prosjekterings- og undermøter, mens byggherren fører referat fra byggemøtene. Referat distribueres omgående til alle berørte parter.

I byggeperioden skal det avholdes underentreprenørmøter hver 14. dag. I tillegg skal det avholdes regelmessige framdrifts-/koordineringsmøter, samt nødvendige særmøter.

4.4 Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt. 7)

Totalentreprenørens stiller sikkerhet i henhold til NS 8407. Byggherren stiller ikke sikkerhet.

5. PARTENES REPRESENTANTER (NS 8407 PKT. 9)

For Kommunen:

[tittel] [navn]

[e-post]

[telefonnummer]

For Totalentreprenøren:

[tittel] [navn]

[e-post]

[telefonnummer]

Prosjektansvarlig er byggesakens administrative leder og er den eneste som har fullmakt til å forplikte byggherren med mindre annet er uttrykkelig angitt.

Byggeleder/byggherreombud skal ta seg av byggherrens forhold på byggeplass.

Byggeleder er byggherrens representant på byggeplassen og har fullmakt til å fatte beslutninger i tilknytning til styring og kontroll av entreprenørens utførelse. Byggeleder har fullmakt til å bestille tilleggsarbeider, herunder akseptere tilleggskrav fra entreprenøren. Byggeleder har fullmakt til å avvise krav om tillegg og fristforlengelse.

Byggeleder/byggherreombud har fullmakt til å avvise krav om tillegg og fristforlengelse.

6. KONTRAKTSMEDHJELPERE (NS 8407 PKT. 10)

6.1 Plikter

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise skal totalentreprenøren i henhold til forskrift om offentlig anskaffelser innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Kravet gjelder ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks. mva. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest.

Totalentreprenøren skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge ovennevnte dokumentasjon.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør/leverandør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattesten viser at underentreprenøren/leverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av hevning av underentreprenørens avtale, skal bæres av totalentreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8407 pkt. 10, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7. TILTRANSPORT AV ENTREPRENØRER (NS 8407 PKT. 12.1, 12.2 OG 12.3)

Ved tiltransport av sideentreprenør plikter totalentreprenøren å stille sikkerhet iht. NS 8407 pkt. 7.1, 7.3, 35.1 og 42.3.

8. KVALITETSSIKRING (NS 8407 PKT. 15)

Totalentreprenøren skal ha og følge et skriftlig styringssystem og en kvalitetsplan som tilfredsstiller krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven og forskrift om byggesaksbehandling.

Kvalitetsplan for egne arbeider skal leveres til byggherren innen 4 uker etter at avtalen er undertegnet av begge parter, og før aktuelle arbeider settes i gang.

Kvalitetsplan skal løpende oppdateres. Kvalitetsplanen skal fastlegge de viktigste kvalitetsaspektene, samt hvilke prosedyrer, kontroller og dokumentasjon som skal gjelde for kvalitetsarbeidet.

Det kreves nært samarbeid og koordinering mellom alle kontraktsparter i prosjektet. Aktuelle fagområder skal i byggeperioden ha ansvarlig person for kvalitetssikring.

I tillegg skal aktuell entreprenør sende varsel til byggherre før komponenter og utstyr bygges inn og blir utilgjengelig for kontroll.

For kontroll av tekniske anlegg og deres kapasitet og funksjon skal det finnes tilstrekkelig muligheter for inspeksjon og måling.

Entreprenør skal innhente, og på forespørsel kunne fremlegge miljødokumentasjon/-deklarasjon for alle byggematerialer som er valgt av entreprenøren. Se også www.byggemiljo.no.

9. FORHOLD PÅ BYGGEPLASSEN (NS 8407 PKT. 18)

Entreprenøren er ansvarlig for å utarbeide en riggplan som forelegges byggherre for godkjenning. Egnet lokale for byggemøter skal tas med. Plassering av depoter, arbeidsstasjoner og brakkerigg skjer i samarbeid med prosjektleder på anvist riggområde.

Entreprenøren er der det er nødvendig, selv ansvarlig for trafikkavvikling og sikring ved byggeplassen i byggetiden.

Entreprenøren bærer alle kostnader ved dette, inklusive nødvendig varsling, og er ansvarlig for oppfylging av krav fra offentlige myndigheter.

Entreprenøren sørger også for inngjerding og vedlikehold av byggeplassgjerd med porter.

9.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Totalentreprenøren skal være hovedbedrift etter arbeidsmiljølovens § 2-2.

Totalentreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Totalentreprenøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom totalentreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk.

Totalentreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen. Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om totalentreprenøren retter forholdene.

Byggherren kan på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

9.2 Adgangskontroll

Totalentreprenøren har ansvar for å sikre byggeplassen slik at uvedkommende ikke har adgang. Adgangskontrollen skal være i samsvar med Arbeidstilsynets krav i byggherreforskriftens § 10, 14 og 16.

Autorisert personell fra alle entreprenører og byggherrens representanter skal utstyres med adgangskort. I tillegg må det finnes adgangskort som kan tildeles besøkende.

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet.

Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, skal bli bortvist fra byggeplassen.

9.3 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Det kreves at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal lønns- og arbeidsvilkår være i samsvar med gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkår være i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren og eventuelle underleverandører skal på forespørsel dokumentere at krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt.

Oppdragsgiver har rett til å gjennomføre nødvendige sanksjoner dersom leverandøren eller eventuelle underleverandører ikke etterlever kravene.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos totalentreprenøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om totalentreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan byggherren på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

9.4 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal totalentreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Dersom det likevel finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren på byggeplass, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for totalentreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av dette.

For øvrig gjelder kontraktens misligholdsanksjoner.

9.5 Ytre miljø - miljøskadelige stoffer, avfallsregnskap, avfallshåndtering

Byggherren kan kreve dagmulkt av totalentreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht. krav i Avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930.

Dagmulkt vil være aktuelt dersom forholdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

9.6 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom totalentreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

9.7 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 pkt. 18.3)

Totalentreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder, prosjekteringsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personsiftet.

Samlet dagmulftsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

10. BYGGHERRENS RETT TIL Å FØRE KONTROLL (NS 8407 PKT. 20.2)

10.1 Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i totalentreprenørens kvalitetssystem, internkontroll (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig samt regnskap som kan ha betydning for totalentreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Totalentreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos totalentreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for totalentreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

11. PRØVEDRIFT (NS 8407 PKT. 38.2)

11.1 Prøvedrift

Med mindre annet er avtalt skal det gjennomføres en prøvedriftsperiode på tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg). Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor anlegget prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og, hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftsperioden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstilling). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8407 pkt. 36, 37.1 til 37.3 tilsvarende.

Oppstart av prøvedriftsperiode innebærer følgende:

11.1.1 Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktarbeidet i bruk.

11.1.2 Risikoen for kontraktarbeidet går over på byggherren, jf. NS 8407 pkt. 19.1.

Prøvedrift har følgende hensikt:

- Kontrollere at anleggene fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med totalentreprenøren/leverandørene av det enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden.

11.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Totalentreprenøren skal, i samråd med byggherren, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke totalentreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

11.3 Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

12. SPESIELLE KONTRAKTBESTEMMELSER (TILLEGG TIL NS 8407)

12.1 Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak (NS 8407 pkt. 16.3)

Totalentreprenøren skal være ansvarlig søker for hele byggesaken fra og med søknad om igangsettingstillatelse, og ansvarlig for søknad om Arbeidstilsynets samtykke samt eventuelle andre offentlige godkjenninger i prosjektet.

12.2 Etiske krav (tillegg til NS 8407 kap. 18)

Totalentreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer som leveres til byggherren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene i sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Der hvor konvensjoner og nasjonale lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Dersom totalentreprenøren bruker underleverandører/underentreprenører for å oppfylle kontrakten, plikter totalentreprenøren å påse at underleverandører/underentreprenører etterlever samme krav.

12.3 Ansattes rettigheter - ILOs kjernekonvensjoner

Totalentreprenøren plikter å påse at ILOs kjernekonvensjoner etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten.

Oppdragsgiver, eller den oppdragsgiver bemyndiger, har rett til å gjennomføre kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktperioden. Ved kontroll plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandør(er). Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

12.4 Oppfølging

Totalentreprenøren skal påse at ansattes rettigheter i punkt 21.1 etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved egenrapportering, oppfølgingsamtaler, en uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene, eller tilsvarende.

Totalentreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 21.1 ovenfor.

12.5 Brudd og ansvar for løsninger

Ved mislighold av ovennevnte forpliktelser kan byggherren kreve at totalentreprenøren retter manglene innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer.

Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold av ovennevnte plikter og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Totalentreprenøren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av byggherren før kontraktsinngåelse.

12.6 Lærlingeklausul (tillegg til NS 8407)

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av totalentreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger skal utgjøre minimum 5 % av arbeidstimene knyttet til produksjon i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse med mindre annet avtales for denne kontrakten.

Totalentreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer.

Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke for arbeider som det ikke eksisterer lærlingeordning for, eller arbeider som ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet. Kravet gjelder heller ikke dersom totalentreprenøren kan dokumentere at det i rimelig omfang er annonsert etter lærlinger, og at en fylkeskommune eller annen relevant institusjon etter en konkret henvendelse fra totalentreprenøren, ikke har sett seg i stand til å formidle lærlinger.

***